

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยเด็กเป็นวัยที่มีความหมายต่ออนาคตของประเทศชาติมาก บุคคลในประเทศจะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอบรมสั่งสอน การให้การศึกษา ตลอดจนการแนะนำชี้แนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมตั้งแต่เด็กตั้งนั้น นอกจากนี้นักจิตวิทยาต่างให้ความสำคัญต่อเด็กด้วยเหตุผลที่ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ หากเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม กับเปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ความสามารถที่เขา มีอยู่อย่างเต็มที่ ความวัยก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ขาดประสบการณ์ที่ควรได้รับ หรือไม่มีโอกาสได้ใช้ความสามารถความวัยเต็มที่ ก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ค่อมคุณภาพ (ประคินันท์ อุปรมัย 2524 : 5)

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน หรือเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงอายุนี้เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการที่สำคัญสำหรับช่วงอายุต่อไป และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของประเทศนั้น เริ่มมีแนวความคิดในการจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากนั้นก็ได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับทั้งในก้านหลักสูตรและรูปแบบการดำเนินการ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการมีประกาศใช้ระเบียบการจักชั้นเด็กเล็ก และมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัย เมื่อ พ.ศ. 2524 และ 2526 ตามลำดับ (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข 2526 : 4-9) นอกจากนี้แล้วในก้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีปัญหาอันเนื่องจากการเรียนไม่สำเร็จตามหลักสูตรต้องออกกลางคันมาก และอัตราการตกซ้ำชั้นโดยเฉพาะ

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนสูงมากและการตกซ้ำชั้นดังกล่าวมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความยากจนที่ทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งหากมีการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึงแล้ว ก็เชื่อได้ว่าจำนวนการตกซ้ำชั้นในระดับประถมศึกษาจะลดลงอีกมากมาย และจะมีผลทำให้คุณภาพของการศึกษาระดับนี้ดีขึ้นไปอย่างมากมายอีกด้วย (ประยูร ศรีประสาธน์ 2522 : 26) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการจัดทำเอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (ราศี ทองสวัสดิ์ และคณะ 2529 : 16) ซึ่งกล่าวว่า

ในปัจจุบันการเกณฑ์เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปด (อายุ 6 ปี 4 เดือนขึ้นไป) เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถือได้ว่าเด็กมีความพร้อมถึงระดับที่สมควรเรียนตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว แต่ปรากฏว่า อัตราการซ้ำชั้นมีสูงมากในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กในท้องถิ่นเหล่านี้ขาดความพร้อมที่จะเรียนการเตรียมความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงหวังผลการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจะช่วยลดอัตราการซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ลงไคบาง

ทั้งนี้เพราะจากรายงานการวิจัยและประเมินผลโครงการนำร่องการจัดชั้นเด็กเล็ก ในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ (2525-2527) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการเรียนชั้นเด็กเล็กมาแล้วมีผลการเรียนสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่เคยผ่านการเรียนชั้นเด็กเล็กมาก่อน แสดงว่าในการจัดชั้นเด็กเล็กเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้ดีพอก่อนที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไปนั้นเป็นการจัดการศึกษาที่ช่วยเพิ่มคุณภาพในระดับประถมศึกษาให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 99)

ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ได้กำหนดนโยบายการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยจะสนับสนุนให้โรงเรียนร่วมกับชุมชนดำเนินการในพื้นที่ที่มีปัญหาทางภาษา ปัญหาทางเศรษฐกิจ และพื้นที่ในชนบท ส่วนในเมืองจะจัดเป็นตัวอย่างและเพื่อค้ำคูณอุปมาศึกษา นอกจากนี้ได้มีการกำหนดประเภทของการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ ระดับอุปมา 1.2 (สำหรับพื้นที่ในเมือง) ระดับอุปมาชนบท และอุปมา

หลักสูตร 1 ปี (เล็กเล็ก) ทั้งนี้ได้กำหนดมาตรการดำเนินงานที่มุ่งเน้นให้มีการขยายการจัดการศึกษา พัฒนามูลฐาน และพัฒนารูปแบบการจัดให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2530 : 1-2)

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในรูปแบบของการจัดชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในด้านการดำเนินการ การบริหารและหลักสูตรที่จะใช้ตลอดจนถึงปัจจุบัน นั่นคือในด้านการบริหาร และการดำเนินการ ได้มีการจัดอบรมแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกันของทุกฝ่าย ตั้งแต่ พ.ศ. 2527 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนทางด้านหลักสูตรของชั้นเด็กเล็ก ซึ่งทุกโรงเรียนที่จัดการศึกษาในชั้นเด็กเล็กจะต้องยึดถือเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนั้น เติมยึดแนวทางตามรูปแบบของกรมสามัญศึกษาเป็นหลัก ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงแนวการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กให้ได้ผลดี ถูกต้องตามหลักวิชาการและสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย 2 ครั้ง คือ ใน พ.ศ. 2526 และ 2528 ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 171/2526 และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ 256/2528 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : คำนำ และ 233-235)

นอกจากนี้ได้จัดให้มีโครงการ เปิดชั้นเด็กเล็กในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและอนุบาลชนบท และโครงการส่งเสริมการศึกษาในท้องถิ่นที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531-2534 ทั้ง 2 โครงการนี้จะดำเนินการรวมอยู่ในโครงการเดียวกันภายใต้ชื่อว่า "โครงการอนุบาลศึกษา" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2530 : 2)

สืบเนื่องจากการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา หากจะเทียบกับระดับประถมศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กนั่นเอง การที่ไม่ใช้คำว่า "การเรียน

การสอน" ดังเช่นระดับประถมศึกษาเนื่องจากว่า ครูมิใช่เป็นผู้สอนตลอดเวลา ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับนี้มีจุดมุ่งหมายแตกต่างไปจากระดับประถมศึกษา เพราะ มิได้มุ่งหวังให้อ่าน เขียน คิคเลขเป็น หรือเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ จนขึ้นใจ ดังเช่น ระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา แต่จะเป็นการปูพื้นฐานวิชาต่าง ๆ ให้ ในด้านวิธีสอน ก็เช่นกัน เด็กไม่อาจเรียนรู้โดยการฟังคำบรรยายของครูได้เต็มที่ เนื่องจากคำศัพท์ที่ เด็กรู้จักยังมีจำนวนจำกัด คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมหรือสิ่งที่เด็กไม่เคยพบเห็นมาก่อนนั้น ยากแก่การเข้าใจ แต่หากจัดในรูปแบบกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเด็กจะเรียนรู้ ได้ดีกว่า ดังนั้นในการกำหนดขอบข่ายและเนื้อหาสาระในการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอนนั้นไม่ได้จัดเป็นรายวิชา แต่จะนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กมารวบรวมจัดหมวดหมู่เป็น 3 มวลประสบการณ์ คือ กลุ่มแรก เป็นการเตรียมสร้างเสริมทักษะ (ภาษาไทย และคณิตศาสตร์) กลุ่มที่สองเป็นการเตรียม สร้างเสริมประสบการณ์ และกลุ่มที่สามเป็นการเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย แล้วรวม เรียกว่า "แนวการจัดการประสบการณ์" ไม่ได้เรียกว่า "หลักสูตร" (ราศี ทองสวัสดิ์ และคณะ 2529 : 2-3)

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะได้กำหนดแนวการจัดการประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก และแผนการจัดการประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก เพื่อเป็นคู่มือของครูผู้สอนแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถทราบได้ว่าการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็ก จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผลผลิตของการจัดการศึกษา ในชั้นเด็กเล็ก นั่นคือตัวผู้เรียนว่ามีผลสัมฤทธิ์ หรือการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามที่ จุดประสงค์วางไว้หรือไม่ ชั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตของการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก มากที่สุดก็คือ การใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก ซึ่งเป็นชั้นตอนที่เป็นการนำแนว การจัดการประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กไปสู่การปฏิบัติ คือ การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับสภาพนั้น ๆ พฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก จะมีส่วนสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้นชั้นการปฏิบัติและสภาพปัญหาอันเกิดจาก การใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง อันได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูล เบื้องต้นที่จะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดขนาดเล็กโดยมีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ แต่ถึงแม้จะเป็นจังหวัดขนาดเล็กก็ตามแต่ก็มีความแตกต่างที่มากภายในจังหวัด ดังเช่น

1. สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดกระบี่มีภูมิประเทศทั้งที่เป็นที่ราบบนแผ่นดินใหญ่ และเป็นเกาะซึ่งมีหลายขนาดตั้งแต่เกาะขนาดเล็ก ที่ไม่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน จนกระทั่งเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอ นอกจากนี้สภาพการคมนาคมโดยทั่วไปแล้วก็ไม่ค่อยสะดวก เพราะมีถนนหลายเส้นทางที่ไม่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล

2. ขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกระบี่จะมีขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนาแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ มีแนววิถีชีวิตตามรูปแบบของพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม และกลุ่มชาวเล (ชาวน้ำ) จึงกล่าวได้ว่าวิถีชีวิตของประชาชนในจังหวัดกระบี่มีความแตกต่างกัน และมีผลกระทบบึงถึงการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างมาก

3. สภาพเศรษฐกิจ อาชีพหลักของประชาชน คือ การเกษตรซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การประมง และการเพาะปลูก โดยเฉพาะการเพาะปลูกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการเพาะปลูกพืช เศรษฐกิจ คือ การปลูกปาล์ม และยางพารา โดยมีการดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ เป็นเจ้าของสวนขนาดเล็ก และเป็นลูกจ้างของสวนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีประชาชนบางส่วนที่อาศัยอยู่ในสหกรณ์นิคม ซึ่งประชาชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นพวกที่ย้ายมาจากจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งในบางฤดูกาลก็ย้ายครอบครัวไปรับจ้างในแหล่งต่าง ๆ ทั้งในและต่างจังหวัด

จากสภาพความแตกต่างดังกล่าวข้างต้นจะเป็นได้ว่า มีผลกระทบบึงถึงการจัดการศึกษาของจังหวัดกระบี่เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับภาคบังคับ เพราะปรากฏว่า ผลจากการประเมินผลค่านคุณภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา 2529 พบว่า อัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ มีอัตราเฉลี่ยทั้งจังหวัด ร้อยละ 12.90 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการซ้ำชั้นมากที่สุด คือ ร้อยละ 24.66 โดยมีสาเหตุมาจากการไม่ผ่านจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ 2530 : 3-4)

ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ จึงกำหนดนโยบายเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในระดับก่อนประถมศึกษาจะมุ่งขยายการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ให้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อความเสมอภาคของโอกาสในการศึกษา นอกจากนี้จะมุ่งพัฒนาวิธีการบุคลากร และคุณภาพ การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในจังหวัดให้สูงขึ้น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ 2530 : 41)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กให้เหมาะสมกับสภาพโดยทั่วไปของจังหวัดกระบี่ ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะศึกษาสภาพการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ และหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็ก และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ที่จะใช้ในการปรับปรุงการดำเนินการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ที่มีภารกิจจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็ก ในปีการศึกษา 2530

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์
ชั้นเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

2.1 การแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กไปสู่การจัดประสบการณ์
และกิจกรรม

- การวางแผน
- การจัดทำและใช้เอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัด
ประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก

2.2 การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก

- การเตรียมบุคลากร
- งบประมาณและอาคารสถานที่
- สื่อการเรียนการสอน วัสดุและอุปกรณ์

2.3 การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

- กิจกรรมการจัดประสบการณ์
- กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์
- การวัดและประเมินผล

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง แนวทางในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็ก ตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
แห่งชาติ ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับระดับประถมศึกษาได้แก่ หลักสูตรนั่นเอง

แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง แผนการสอนชั้นเด็กเล็ก

กำหนดการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง กำหนดการสอนชั้นเด็กเล็ก

การจัดประสบการณ์และกิจกรรม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนชั้น
เด็กเล็ก

กิจกรรมการจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
ชั้นเด็กเล็ก

กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ได้กำหนดไว้ใน ตารางกิจกรรมประจำวัน แต่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตามที่กำหนดในแนว การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กให้มากยิ่งขึ้น

สภาพการใช้นโยบายการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง ลักษณะการ ปฏิบัติจริง ในการใช้นโยบายการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ในด้านต่าง ๆ คือ การแปลงนโยบายจัด ประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้นโยบายการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก และการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

สภาพปัญหาอันเกิดจากการใช้นโยบายการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง ระดับความเป็นปัญหาที่เกิดจากการใช้นโยบายการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่

ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง ชั้นเรียนที่เปิดสอนก่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำหรับ นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาเพียง 1 ปี

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้บริหารใน ตำแหน่งครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประม ติศึกษาจังหวัดกระบี่ ที่มีการจัดการศึกษาในชั้นเด็กเล็ก ในปีการศึกษา 2530

ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ในปีการศึกษา 2530

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้ประโยชน์ ดังนี้คือ

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาการขยายการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็ก
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในชั้น

เด็กเล็ก

3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้น
เด็กเล็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ โดยมี
วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้คือ

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดกระบี่ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ในรูปแบบชั้นเด็กเล็ก
จำนวน 97 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กทุกคนในโรงเรียน
97 โรงเรียน ดังนี้คือ

ผู้บริหาร โรงเรียน	จำนวน 97 คน
ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก	จำนวน 99 คน
รวมจำนวนประชากร	196 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
เอง มีแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ แต่ละฉบับจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (check list) แบบ
ปลายเปิด (open-ended) และแบบเติมคำ (fill in the blank)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวการจัด
ประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ
ตรวจสอบ (check list) แบบปลายเปิด (open-ended) แบบจัดอันดับ (order ranks)

และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยจำแนกรายละเอียดของขอบเขต การสร้างคำถามดังนี้ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับการบริหาร ในด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กไปสู่การสอน การจัดปัจจัยที่เอื้อ ต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก และการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ ในด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กไปสู่การสอน การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อ การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก และการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะของแบบ- สอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open-ended)

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

คือ

1) ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ ชั้นเด็กเล็กที่ปรับปรุงใน พ.ศ. 2528 รวมทั้งตำรา เอกสาร บทความ เกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก หลักสูตร และการใช้หลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องข้องในการดำเนินการจัดทำแนวการใช้ ประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

4) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไข

5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

6) ทำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่ม

ประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอเป็นตาราง พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยใช้ค่า ร้อยละ และเสนอเป็นตาราง พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยใช้ค่า ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเสนอเป็นตาราง พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

การคำนวณค่าสถิติ

คำนวณโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย ดำเนินการเสนอตามลำดับขั้นการเสนอดังนี้ คือ

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ตามลำดับ โดยเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

บทที่ 5 กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย
ครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย